

”På Blomsterbjerget” - anmeldelse af Slagmark nr. 47 i *Semikolon* årg. 7, nr. 14, 2007 af Stefan Gaarsmand Jacobsen:

Et forsøg ud i en passende metaforisk fremstillet læsevejledning: Man må bryde enhver træners strategiske fornuft og fra start stille med fem mand i angrebet for at kunne passere den alt(be)gribende ”Torhüter” Blumenberg. Han er selv forfatter til den første artikel i skriftet om sit eget værk. Den kondenserede fremstilling af dette tankeunivers forsvarer sig så godt, at læseren må stille absurd på banen.

For at hjælpe læseren videre; en vandringsmetafor: Var den lodrette klippevæg dødeligt udmattende på de sidste (klippe)sider? Nu modtages helten til gengæld af Blumenbergs akademiske ven Odo Marquard, der viser, hvad der er vundet ved anstrengelsen; Et landskab af landskaber fra fortiden. Tanker om det tænkte. Billeder af, hvordan billeder overhovedet kan opstå. Og hvor står du selv? På selve Blomsterbjerget, hvor gamle tankemønstre og nye læsestrategier kan plukkes frit. Det står Manfred Sommer og tre lokale Blumenberg-forskere parat til at vise dig.

Nu er det bestemt ikke ovenstående slags parfumerede metaforer, der er centrale i Blumenbergs værk. Men forhåbentligt har de i deres anvendelse spejlet den gode orden, der præger det nyeste nummer af Slagmark. Redaktørerne synes at mene det alvorligt, når de vil rette op på dansk mangel på Blumenberg og hans forståelse for historiske metaforer.

Som antydnet leverer Odo Marquards artikel ’Aflastning fra det absolutte’ et overblik over Blumenbergs værk. Der er her tale om en filosofisk biografi over Blumenberg og det med stadig hensyn til, hvordan hovedpersonen selv opfattede sine ideer. Det er en væsentlig forskel til de videre artikler i skriftet, der i stadig højere grad forholder sig til, hvordan Blumenbergs projekt må modificeres for at kunne moderniseres. Denne overgang er også det centrale i Frank Beck Lassens interview med Manfred Sommer, der leder Blumenberg-arkivet. Herefter er banen kridtet op til, at tre yngre forskere kan præsentere hver deres projekt, der er trækker veksler på forskellige af Blumenbergs interesser.

Evnen til at overskue har Blumenberg også demonstreret i sin forklarende skrivestil. Således anvender Kasper Lysemose Blumenbergs briller i sin artikel om Husserl og Heidegger. Heideggers grænseoverskridende originalitet i forhold til hans husserlske baggrund er for mange grund nok til at lade læremesteren gå i glemmebogen. I så fald må man lade som om, anekdoter fra det personlige brud mellem de to kan repræsentere Heideggers radikalitet. Eksponeringen af Blumenbergs tidlige skrifter tjener både til at uddybe, hvordan han selv vil anvende fænomenologien i sit senere værk,

og hvordan vi nærmere kan forstå filosofiske forskelle og ligheder mellem Husserl og Heidegger. Lysemoses artikel har begge ærinder, men fortaber sig en smule i det dunkle via en fortolkning af Heideggers *Dasein*-analyse. Herved ryger Blumenbergs originale bidrag desværre lidt i baggrunden. Således bliver også sammenligningerne med Blumenbergs senere forfatterskab præsenteret snublende hurtigt på sidste halvside.

Hos Ulrik Houliind Rasmussen er det videnskabshistorien og dens mentalhistoriske korrelater, der har størst opmærksomhed. Artiklen hedder 'Metaforiseret Kosmologi' og er en meget klar fremstilling, der vidner om velbevandrethed i både Blumenbergs og andres toneangivende videnskabshistoriske skrifter. Tre vigtige emner belyses: For det første opklares flere verserende misforståelser af, hvordan Kopernikus selv og andre af datidens videnskabsmænd forholdte sig til den berømte kovending. For det andet påvises Blumenbergs generelle bestræbelse på at nedbryde den entydige forestilling om bevidsthedsindhold som eftertiden har tilskrevet tidligere tiders aktører. Herved bliver der netop plads til en nuanceret indsigt i, hvad det var, man dengang ville stille op med den nyvundne videnskab. For det tredje, som en blanding af de to nævnte tematiseringer, forklares det, hvilke konsekvenser dette nye blik på historien må få for de mange fortolkninger, vi har oplevet af den kopernikanske vending i dens eftertid. Nietzsche, Freud og et hav af moderne tænkere har været på banen i den sammenhæng. Houliind Rasmussen viser, hvordan den stigende grad af dramatisering af den kopernikanske vending (deraf også udtrykkets tyngde i dag), som eftertiden har forestået, mere er en konstruktion end en rekonstruktion af, hvilken betydning begivenheden havde og har for den menneskelige bevidsthed. Billedet nuanceres betydeligt under Blumenbergs lup og får interessante konsekvenser for måden, vi bør anskue forholdet mellem menneske og videnskab.

Hvor Houliind Rasmussen forsøger at fremstille en datidig metaforiseret kosmologi, så ophæver Frank Beck Lassen i sin artikel feltet i endnu en potens. Han vil fremstille, hvordan en nutidig metaforologiseret videnskab måtte se ud. Således må han, "hive metaforologien ud af Blumenbergs egen sammenhæng". Det er målet at kunne bruge den overordnede metode til at udvide den idéhistoriske forståelse af fortidens begivenheder og handlingsmotivationer. Beck Lassen analyserer forsidebilledet til Francis Bacons *Novum Organum*, forsøger ved hjælp af billedets metaforer at opnå en større forståelse for projektets datidige betydning for forfatteren og hans mulige læsere. Artiklen hedder ganske betegnende 'Hvad var det vi ville vide'. Netop dette "vi" angiver en sympati med fortiden, der afkræver (idé)historikeren mange nye anstrengelser. Væk er den cool støvsugning af de simple forestillinger og begreber, som fortidens amøber boltrede sig med – samtidens

absolutisme, kalder Blumenberg dette fænomen. Indtrådt er Blumenbergs historisme, for hvilken intet menneskeligt er fremmed, og nutidens videnskab nok kan se mere end fortidens videnspionerer, men ikke nødvendigvis definere forholdet til sin egen stræben bedre. Flere indsigter giver ikke nødvendigvis en klarere opfattelse af verden. Gennem en metaforologisk læsestrategi mener Beck Lassen, at man inden for idéhistoriske rammer vil kunne finde en ny balance i disse forhold, og det lover godt.

Nu er de to ganske fine artikler uden for tema i Intermezzo end ikke nævnt, men de må blive den glade købers ekstra overraskelser, idet han allerede har forstået metaforens kraft: Skriftet dufter godt i sig selv, men opfordrer i høj grad til, at man plukker lidt mere fra Blomsterbjerget.